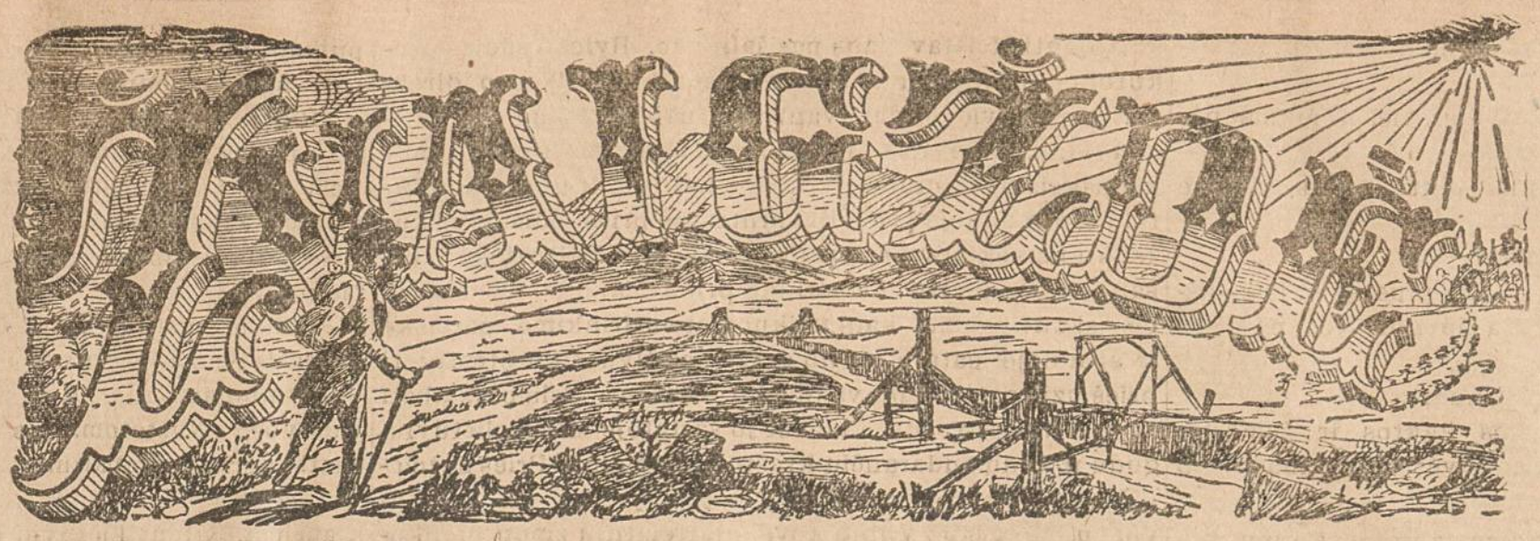
Savaitinis Laikraštis
Žvaigzdė
išeina kas Petnyčia.
Kaina metams:
Amerikoje ir Kanadoje . . 2 dol.
Lietuvoje ir kitur . . . . 4 rub.
Korespondencijas ir pinigus siunčiant adressas:
„ŽVAIGŽDE"
3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

The Lithuanian Weekly
Žvaigždė
(The Star)
Published by
J. MILUKAS & CO.
Every Friday at Philada
Yearly subscription $2.00
Advertising rates on application
All communications should be addressed:
"ŽVAIGŽDE"
3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Amerikos Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis

Entered as second class matter March 8, 1909, at the Post Office of Philadelphia, Pa., under the act of March

„Published and distributed under permit (No.833), autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Philadelphia, Pa. By order of the President, Will H. Hays, Postmaster General.

Nr. 11 PHILADELPHIA, PA. & NEW YORK CITY. 17 D. KOVO (MARCH), 1922 Metai XXII.

PADEKIME VILNIAUS LIETUVIAMS.

NOTA TAUTU SAJUNGOS DEL VILNIAUS TREMTINIU.

Kaunas Vasario 7 d. Lietuvos atstovas prie Tautu Sąjungos Kontrolės Komisijos p. Ignas Jonynas pasiuntė Tautu Sąjungos Kontrolės Komisijai tokią notą:

„Lenkų valdžia ištrėmė iš Vilniaus teritojos 20 įžymių lietuvių ir 13 gudų veikėjų, kuriuos jie buvo sauvaliai suėmę ir apie 2 savaites išlaikę savo kalėjimuose. Naktį iš vasario 4 dienos į 5-tą šitie žmonės buvo prikelti ir traukiniu nugabenti į neitralinę zoną ties Viebiu ir ten buvo paleisti.

Šis įžymių lietuvių ir gūdų veikėjų išvarymas yra taip pat sauvalingas, kaip ir jų minėtas suėmimas. Tas jų išvarymas tegali būti tuo išaiškintas, kad lenkų okupacijos valdžia negali rasti jiems jokio apkaltinimo, sulyg kurio galėtų juos atiduoti teismui, o kaip pat kad ji norį iš Vilniaus teritorijos pašalinti visus gaivalus, kurie galėtų priešintis lenkų propagandai.

Dėlei šito ištrėmimo visos Vilniaus lietuvių ir gudų visuomenės ir mokymo įstaigos bei šių dviejų tautų spaudos organai liko be vedėjų ir bendradarbių ir daugeliu atvėju tų įstaigų fondai buvo sekvestruoti šitų metu. Laikinojo Lietuvių Komiteto protestas, kurį aš pridedu prie šios notos aiškiai parodo visą smūgio sunkumą, kuri kratos ir suėmimai padarė Vilniuje lietuvių tautiniams reikalams. Aišku, kad Lenkų valdžia, nuspresdama iš tremti tuos veikėjus, turėjo tikslo sutrukdyti lietuvių ir gudų tautinį darbą. Einant tokioms aplinkybėms, aš turiu garbės prašyti Tautų Sąjungos karo Kontrolės Komisijos, kad ji malonėtų išreikalauti iš Lenkų Valdžios, nuimti ištrėmimo priemonę, panaudotą prieš lietuvių ir gudų veikėjus ir kad ji jiems tuojau duotų teisę sugrįžti namo į Vilnių ir vėl pradėti jų tautinę darbuotę, kuri niekada neperžengė lenkų okupacijos valdžios išleistus įstatymus ir taisykles.

Šitos notos vienas nuorašas bus pasiūstas Tautų Sąjungos Tarybai" (P sirašė) J. Jonynas.

LIETUVAICIU IR GUDŽIU ŽMONU DEL VYRU ARESTU IR ISSIUNTIMO PROTESTAS.

Vilnius. Mes, išsiųstųjų lietuvių ir gudų žmonos, netekusios savo globėjų vien del to, jog jie buvo tikri patriotai, nenorėjo išsižadėti savo tėvynės ir atvirai ir garbingai gynė jos reikalus, gynė taip, kaip privalo ginti ki kvienas žmogus patriotas, kuris nenori savo sąžinės ir teisybės minti po koju, mes — žmonos, protestuojame ir pareiškiame ne tik vietos visuomenei, bet ir visam kultūringamjam pasauliui, jog šitie vietos valdžios darbai yra neteisėti ir nežmoniški.

Mes, neteisingu kančių suspaustos, begalinio sielvarto slėgiamos klausiame: už ką?

Ar girdėtas daigtas, kad šaly, kuri dedasi didžiuojantis kultūra, patriotizmu ir žmoniškumu, būtų tokios jeibės daromos: kad žmonės nieku nedėtus vidunakti stvertų ir sodintų kalėjiman, kaip kokius baisiausius nusidėjėlius, ištisas savaites laikytų neteisėj ir netardę, o kaikuriuos net nė žodžio nepaklausę, ir pagalios vėl naktį siųstų nežinoma kur, ir dar priverčiant, stipriai sargybai lydint, parvykti namo, idant per kelias minutes persivilkti ir atsisveikinti su likusia be globėjo šeimyna, su mažais verkiančiais vaikučiais. Ir šitas vidunakčio, baisių slėpinių ir aplinkybių atsisveikinimas, tarsi vedama žmonės sušaudyti, šitas atsisveikinimas gal amžinai pakirto mūsų ir mūsų vyrų sveikatą. Taip ir tokiu sunkiu laiku vyrų, žmonų ir vaikų nervus tampyti b a r b a r a i t e g a l i. Toki vaizdai — visam gyvenimui pasiliks, ir tenebūnie dovanota tiems, kieno tai yra pradžia.

Težiną visi, jog mes, žmonės, ligi šiol iš miesto ir teismo valdžios viena tegirdėdavome: „Ne mūsų valia, taip iš aukščiau liepta". Visoj šitoj negražioj istorijoj neatsiranda kaltojo, nes visiems gėda prisipažinti! Už ką, klausiame, už ką mes čia tiek prisikentėjome ir dar tų kančių galo nematyt? Mes reikalaujame reabilituoti mūsų vyrus, reikalaujame tuojau juos sugrąžinti; reikalaujame paskelbti visas kliaudis ir tardymo surinktus parodymus, reikalaujame, idant visa šita byla, kaip galima teisingiau ir plačiau buvį iškeltų aikštėn, byla, kurią valdžia paslėpus laiko, bet kurią vietos lenkų spauda stengiasi dideliausiai išplėsti, norėdama minią sukelti prieš lietuvius ir gudus.

Pasirašė: L Augevičienė, A. Augustaitienė, B. Biržiškienė, Dyšienė, Grabauskienė, L. Hareckienė, A. Jakubeckienė, V. Kraskauskienė, V. Liandsbergienė, Miciūnaitė, Mičiulienė, Nieviadomskienė, A. Prokulevičienė, F. Rondomanskienė, Siemaškienė, J. Stadzevičienė, Sulcienė.

(„Vilnietis").

ELTA

1925 „F" Street, N. W.,
Washington, D. C.

KLAIPEDIECIAI IŠRINKO NAUJA TAUTOS TARYBA.

Vašingtonas, III. 7 d (Elta). Klaipėdos lietuviai išrinko naują Tautos Tarybą, sudarė direktoriją, atšaukė savo atstovus iš Krašto Direktorijos ir priėmė protesto rezoliuciją prieš Arbeitsgemeinschafto veikimą. Tarp kitoko rezoliucijoje sakoma:

„Mes negalime ilgiau bepakęsti mūsų teisių susiaurinimo ir atsisakome toliau dalyvauti krašto valdyme."

PABALTIJOS VALSTYBIU KONFERENCIJA TAUTINIU MAZUMU TEISEMS NUSTATYTI.

Vašingtonas, III. 8 d. (Elta). Greitai įvyks dalyvaujant Tautų Sąjungos atstovui Lietuvos, Latvijos ir Estonijos Konferencija tautinių mažumų teisėms nustatyti tuose kraštuose. Vieta konferencijai dar nepaskirta.

BAGDONAS PASKIRTAS MAKSVOS ATSTOVYBES PATAREJU.

Vašingtonas, III 8 d. (Elta). Lietuvos atstovybės Maskvoje patarėju vietoje Avižonio laikinai paskirtas eiti pareigas Tremtinių skyriaus vedejas, Bagdonas.

LIETUVOS ATSAKYMAS IN LENKU PAKVIETIMA DALYVAUTI KONFERENCIJOJE DEL EPIDEMIJU

Vašingtonas, III 9 d. (Elta). Lenkijos pakvietiman dalyvauti konferencijoje del epidemijų Lietuvos ministeri- pirmininkas atsakė, kad Lietuva energingai kovoja su epidemijomis einančiomis iš Rusios ir Vilnijos ir kad ji sustabdė gyvulių marą. Lenkijos pakvietimas įduotas Raudonamjam Kryžiui. Lietuva sveikino Lenkijos koordinacijos principą, betgi pareiškė, kad ji negali dalyvauti konferencijoje nes Lenkija nepildo Suvalkų sutarties.

LETUVOS VOKIECIU DERYBOS DEL LIKVIDAVIMO OST MARKIU.

Vašingtonas, III — 3 d. (Elta). Vasario 7 d. prasidėjo Lietuvos finansinės derybos su vokiečiais delegacija del vokiečių okupacijos įvestų Lietuvoje pinigų. Vokiečių markės gan plačiai buvo Lietuvoje vartojamos. Tik šešių didesnių Lietuvos bankų apyvarta pernai metais siekė devynis miliardus ir tris šimtus milionų markių.

NAUJA ORGANIZUOTE.

New Yorke, kovo 16 d. įvykęs „Steigiamasis Lietuvos Respublikos Rėmėjų suvažiavimas".

Apie šį suvažiavimą „Žvaigždės" redakcija sužinojo tik iš privatinių šaltinių. Seniau, kaip p. Vileišis buvo Lietuvos atstovu Amerikoje, apie visus panašius mitingus redakcijomis pranešdavo iškalno, užkviesdamas ir pačių laikraščių atstovus juose dalyvauti.

RUSIJA PERSPEJA LENKUS.

Maskva, kovo 13 d. — Čičerinas, bolševikų užsienių miniteris pasiuntė notą Lenkijai, reikalaujant panaikinti visas prieš—bolševiknes kovas Lenkijoje. Pasikartojus lenkų užpuolimui ant Rusijos, pastaroji bus priversta atsakančiai atsilyginti.

VOKIECIU NASTA SUNKĖJA.

Paryžius, kovo 13 d. — Vakar finansų ministerių konferencija slaptai svarstė karės atlyginimų planą. Sulig tą planą, Talkininkų karės skolas Suvienytoms Valstijoms turi užmokėti Vokietija, o ta skola nemaža, nes siekia į $10.000.000.000 (10 milijardų dolerių). Tas atlyginimas turėtų būt užmokėtas į 5 metus.

ARMIJA MAŽINA LIGI 126,000 VYRU.

Washingtonas, kovo 14 d. — Kongreso komitetas išlaidas skirti sutiko Suv. Valstijų reguliarę armiją sumažinti iki 126,000 karininkų ir kareivių.

Londonas, kovo 13 d. sulig raportų iš Milano Italijoj, Cremona provincijoje katalikai ir socijalistai padarė politinę sąjungą.

Pietinėje Amerikoje siaučia darbininkų straikai.

Suv. Valstijose gal neužilgio iškils dideli angliakasių straikai.

Rymas, kovo 12 d. Su didžiausiomis iškilmėmis, procesijomis po miestą rymiečiai apvaikščiojo 300 metų sukaktuves šv. Pilypo Neri kanonizavimo. Tokių procesijų čia nebuvo nuo 52 metų.

Vilniaus Lietuvių Balsas.

Ką dabar jaučia Vilniaus lietuviai aiškiai atvaizdina straipsnis „Glos Litwy".

N. 20 (608) 25 d. sausio, kurį čia ištisai paduodame.

PERSEKIOJIMAI.

Pildosi lenkų piktybių nuodingoji taurė ligi kraštui! Veidmainingų prietelių lapės kaukėmis apsidengusių pakirsta mūsų laisvo gyvenimo būvis; gudriais 1919 m. bal. 19 d. pažadais, kurie jau skatiko neverti, norėta užgerinti mūsų liaudį; ciningai išplėšta mums trupiniai neva mūsų laisvės; iš valdiškų įstaigų, kurios mūsų teisėtai mums priklauso, išvarė mus; kuomet mes įsitikėjome Suvalkuose lenkų gerais norais, gudriai išnaudota mūsų pasitikėjimas, „žygių karžygiai tapo mums, pergalės belaisviams, ponais, aršesniais, nei senieji prispaudėjai. Kur yra jų gėda?

Atėjo žiaurios spalių dienos, kurios pradėjo mūsų Golgotą. Stengėsi mums išplėšti tą moralę pajiegą, kuri garbingaia srove plaukia iš žydro tikėjimo mūsų liaudies. Mūsų kunigus varinėjo, kišo kalėjimuosna. Atėjo priespauda ir šimtus šeimynų ryšių pajiegą sutraukiant, nuvaryta broliai mūsų netikram likimuil Mūsų tėvų kalbai, kurią dar tėvai mūsų laisvai buvo auklėjami, uždaryta mokyklų skliautai, laužant šventą mūsų teisę auklėti jaunąsias kartas mūsų žemėje mūsų kalboje.

Ir į lenkų garbės vainiką įpynė smūgių žymes ant kūnų vaikų mūsų, vaikų, kurie nenorėjo apleisti savo numylėtos mokyklos. Atėjo persekiojimai ir areštai, o su jais pragariškas gundymas silpnųjų dvasia mūsų tarpe ir skausmo begalė tose širdyse, kur turėjo išsiža lėti šeimynos ryšių, nes kitaip dar skaudesnis — tėvynės išsižadėji-

mas juos laukė. Tikrai velniškas sumanymas. Dagyvenome tūkstančių verksmų.

Lietuvos mūsų Tėvynės, sostinėje, viešai mums uždraudė mintyti! Ir persekioja mus.

Skaudus nuliūdimas ir rūstus piktumas krūtinėse mūsų!

Salin mus veja nuo žemės mūsų!

Slykštus veidmainingumas, pašėlusi pergalė, begėdiška prievarta, civilizacijos gėda yra tie kultūros pamėgždžiojimai.

Sažinę savo toji tauta apsunkina amžiams!

Slidžiausios širdys, nutrintosios kaktos ir žemosios sielos paims joje viršų..... Vidaus puvėsis, kirminas, kaip vėžys suės tą tautą. Bet mes nenusilenksime.

Mūsų tėvynės meilė jau šiandien savo teisėtumu yra visu dangumi aukštesnė už riksmus ir pasigyrimus tų pergalės garbintojų.

Niekuomet nepripažisime atimtos mums tėvų žemės, kaipo nuosavybę, primestųjų mums ponų. Toji lenkų teisė visuomet mums pasiliks neatkeršyta beteise, iki ateis laikas, kada didis Trojos miestas pavirs į griuvėsius.

Neužmiršime ir neatleisime tų skriaudų. Savo poteriuose vaikai Dievo melš, kad iš tos nelaisvės paliuosuotų. Mūsų bažnyčiose žmonės su ašaromis Dievo pagelbos šauks prieš prispaudėjus. Atidarysime psalmių knygas ir giedosime 37-tą baisią Dovydo psalmę:

„Žmonių nuskriaustų Galingas Apginėjau.

Prie Taves kreipiamės su savo nesuskaitomomis skriaudomis!

Matai, Viešpatie, aiškią mūsų skriaudą. Netylėk del jos parodyk buvimą savo prie mūsų tarnų tavo. Atsistok ir ištiesk teisingą teismą Tavo. Ir nuspręsk, kas iš mūsų teisingas yra ir kas kaltas.

Amžinasis mūsų Dieve."

Vienas tik tegali būti teismas! Dabokime, kad būtume verti to teismo! O visi stos prieš jį! Ir tie, kurie savo neapykantos prie mūsų neslepia, ir tie kurie nepasipriešina del daromų mums skriaudų ir tie kurie žino, kad skriauda mums yra daroma. Kokia tauta — tokia valdžia. Kiekvienas tos tautos narys visą atsakomybę pats nešа. Nedarome skirtumo. Kiekvienas jų yra mums mūsų šventų teisių niekintoju ir kiekvienas aršiu mūsų priešu. Sulig tuo ir elgsimės. Su panieka prisipildys akys mūsų, išdidžiai sukietės sprandai mūsų, į plieną pavirs alkūnės mūsų! Su pajiega ir užsikirtimu einame į tą kovą! Mūsų nusileidimų rubežiai jau prieiti. Jokiame žingsnyje, jokiame mažmožyje lai jau nelaukia mūsų mandagumo, kuris praeityje jiems taip lengvino įsispręsti į mūsų tarpą. Jie atkirsti nuo mūsų prasikaltimų siena. Ne žmogų matome kiekviename jųjų, bet vien pasislėpusį priešą, kuris tik laukia kaip mums pakenkus.

Atydžiai seksime kiekvieną jų žingsnį, be pasilsio dabosime jų silpnumus, kiekvieną savo progą išnaudosime ligi galo.

Mūsų bylos tyrumas labai mus sustiprins, nes kiekvienas, kuris stoja anose eilėse, eidamas prieš aiškų teisingumą, turi kovoti su mumis iš pasalų. Kiekvieną iš mūsų priešų tokia kova nužemina, jo dvasią nusilpnina, Mus gi toji kova kelia ir stiprina. Mes turime ginklą, kurie mums nieks neišplėš! Tas ginklas — tai mūsų darbo gausumas. Darbą galima iškeisti į visus turtus, į visas pajiegas. Ir prie tos pajiegos ir galybės nuolatos einame. Tad, aukštai iškėlę neškime tą ginklą mūsų! Kiekvienas mūsų kovotojas bus skaistus ir pasiaukavęs. Lai būna nenulenkiamas ir drąsus, užsikirtęs ir pavojingas. Lai visuose laukuose susirenka jiems negalimumo užtvaros, mūsų triūsu pagamintos. Lai jiems niekas lengva nebūna, lai sunaudoja spėkas savo nevaisingai.

Nepasitenkinsime vien gynimosi. Insiveržė čia į mūsų žemes per spėką. Atsitrauks iš čia prieš mūsų pajiega. Eisime pirmyn į visuomenės dirvą mūsų žemės pakraščiuose! Tuomet prieš mus ims žydėti gyvenimas bendras visiems Lietuvos piliečiams, kurie ją tikrai myli ir gerbia, nežiūrint į kalbą. Gaivinanti pasaulio srovė nupūs šalin niekšybių dulkes nuo mūsų žemių ir mes jiems į akis. Savo bylos šviesumu gazdinsime prieš save tuos tamsiuosius į jų naktis.

(par.) Galingas

Lietuvos Informacijų Biūras.

DEL VILNIECIU ISTREMIMO. Patikrintomis žiniomis pastaruoju laiku del ištremtųjų iš Vilniaus 33 lietuvių ir gudų visuomenės darbuotojų įvykęs ten didelis nepasitenkinimas barbariškų okupantų pasielgimu net pačių vietinių padoresnių lenkų tarpe. Taip vadinamame Vilniaus seime kairieji, dar lietuviams ir gudams tebesėdžiant Lūkiškių kalėjime, įnešę interpeliaciją del neteisėtų areštų; vėliau po ištrėmimo interpeliacija buvo papildyta reikalavimu tų pačių kairiųjų leist ištremtiesiems grįžt Vilniun prie savo šeimynų ir paliktojo kultūros darbo. Vilniaus darbininkai per mitingus reikalavę ištremtųjų grąžinimo. Doresnioji spauda (Gazeta Krajowa) šią ištrėmimo avantūrą statanti pilnu proto ir teisingumo bankrotu, nes ištremta visi be teismo, didumą gi net be jokių apkaltinimų ir tardymo, juridinės gi anketos tolimesnį tęsimą ir kaltinimų rinkimą pačiuos kaltinamuosiuos jau ištrėmus skaitoma nedorai komedija ir pasityčiojimu iš teisingumo pamatų. Ta pati spauda grįžtai reikalaujanti Meištavičiaus pasišalinimo. Bylos vedėjas prokuroras Priluckis ir vidaus reikalų departamento direktorius Siekevičius del avanturos nepasisekimo jau atsistatydinę. Lenkijos „Litvai Srodkovai" atstovas Tupalskis pakeistas Soltanu. Vilniaus lietuvių ir gudų komitetai savo spaudoje paskelbė protestus prieš bolševikiškus lenkų persekiojimus, apeliuodami į visą kultūringąji pasaulį; be to lietuviai susirinkę prie šv. Mikalojaus bažnyčios skaitlingame, kaip neikuomet susirinkime, pareiškė ir spaudoje patalpino du gražiai motivuotu protestu: 1) prieš uzurpaciją taip vadinámo Vilniaus Seimo kalbėti visos Vilnijos vardu, kuomet jo sąstatoje nėra lietuvių, gudų ir žydų sudarančių krašto didumą ir 2) Prieš nežmoniškąji įžymesnių veikėjų ištrėmimą, kad pakirtus lietuvių su lenkais už Vilnių kova. Ištremtųjų žmonos, likusios su šeimynomis be jokios globos kultūringųjų banditų nuožiūrai, paskelbė „Vilnietyje" ir „Litwie" protestą prieš ištrėmimą savo vyrų už tai tik, kad jie nenorėję būt savo tėvynės išdavikais ir nepirkliavę savo sąžine; proteste gražiai su moteriška intuicija nupasakota nelaimingųjų padėtis ir reikalaujama teismo ir grąžinimo savo vyrų Vilniun.

Tautų Sąjunga grįžtančiai iš Kauno Kontrolės Komisijai įsakė surinkti liūdno įvykio medžiagos vietoje ir ištirti nukentėjusius. Komisijos pirmininkas pulkin. Chardigny pasikvietęs pas save lietuvius ir gudus, ištremtus iš Vilniaus, klausinėjo smulkmenų areštų ir ypač įdomavosi Seimo rinkimais, negalėdamas nuslėpti savo simpatijų lenkams, kaip visoje toj epopejoje, taip ir patyręs, kad lietuvių ir gudų laikraščių redakcijose tapo paimta daug medžiagos originaluose apie neteisėtus lenkų darbus rinkimo metu. P. Chardigny palankumas lenkams daėjo ik to, jog jis apsiėmė tremtiniams net paprašyt lenkų, kad atgabent jųjų šeimynas iš Vilniaus Kaunan.

Tos tragedijos smulkmenos tips specialiame žurnale užvardytame „33", kurs šiomis dienomis pasirodys trimis kalbomissu iliustracijomis. Tremtiniai išvežti buvo kaip patyrėme, iš kalėjimo keliomis minutėms namo pasiimti reikalingų daiktų (skalbinių), nežinodami, kur bus vežami; kadangi manoma buvo, kad varoma kitan kalėjiman, Varšuvon arba Gardinan, tai vargšai beveik nieko su savim nėr paėmę ir kenčia didelį čia vargą be rūbų ir pinigo. Vieno ištremtųjų žmona neseniai po kūdikio basa vien marškiniuos vijosi savo vyrą pusvarsti per sniegą ir šaltį nepastebėdama visai ką daranti; ji dabar sunkiai serga karštyje. Vis tai rafikuotos lenkų — brolių kultūros vaisiai.

Prezidento A. Stulginskio kalba, pasakyta š. m. Vasario 16 d. iškilmingam Steigiamojo Seimo posėdyje.

GERBIAMIEJI STEIGIAMOJO SEIMO NARIAI!

Lietuvos Vyriausybei tenka kaskart su didesniu džiaugsmu minėti jau ketvirtas atgautos nepriklausomybės sukaktuves. Su pasigėrėjimu privalome konstatuoti, jog 16 Vasario dieną 1918 m. sunkios okupacijos metu senoje Gedimino pilyje tartas reikšmingas Valstybiniame mūsų gyvenime Tautos žodis tampa realybe. Kas kilnesnių Lietuvos sūnų buvo svajonėmis apmesta, kas Jaunosios Lietuvos dainiaus pranašingais posmais atausta, to šiandien mes esame ne tik liūdytojais—žiūrėtojais, bet ir dalyviais mūsų Valstybės atstatymo darbo.

Aplenkiu anuos garbingus Didžiųjų Lietuvos Kunigaikščių laikus. Neminėsiu plačiaus ir tos sunkios šimtametės priespaudos, kuomet „Anė spaudos, anė rašto mums turėt neduota. Tegul, sako, bus Lietuva ir tamsi ir juoda" kuomet „Iš praeities Josios sūnus sau stiprybę sėme".

Siandien manau neprošalį bus mesti akis į mūsų Valstybės atstatymo eigą, kad nors bendrais bruožais apibudinus tai kas jau nuveikta ir kas dar reikia pirmoj eilėj atlikti.

Pradedu nuo istorinės 16 Vasario dienos. Paskelbus statotamą Nepriklausomą Lietuvą 1918 m. senoje mūsų sostinėje Vilniuje, dar svetimai okupantų jėgai tebespaudžiant, pavyksta mums nustatyti, kad ir svyruojantis Valstybinės mūsų organizacijos pamatai, įsmeigti ant jų, taip sakant vieną — kitą tveriamojo aparato gairę.

Sit aušta 1919 metai. Dar ta pati karinė okupacija. Siaurės į rytų padangės tamsiai niaukiasi kilusi ten raudonoji audra įsiveržia į Lietuvą, stengiasi jaunutę mūsų organizaciją sutrinti į dulkes, nušluoti ją nuo žemės paviršiaus, net rimtas grąsina Vakarams iš pamatų išjudinti nusistovėjusį jų gyvenimą. Ir šitokioj padėtyj Lietuva nenustoja vilties. Intempiamos visos krašto pajėgos valstybei stiprinti, jai nuo priešų ginti. Stai mes matom vadovaujant Centro aparatui besiorganizuojant milicija, savivaldybes; mes regime rinktus Lietuvos liaudies atstovus, susivažiavusius Kaunan tartis neatidėdamas Valstybės reikalais, mes sužavėti žiūrim į skaistų Lietuvos jaunimą su dideliausiu pasišventimu einantį savo Tėvynės savo gimtojo krašto vaduoti.

Taip mūsų vidaus reikalams besitvarkant dygksta pirmieji Lietuvos kariuomenės būriai; jie kai bematai virsta pulkais, divizijomis.... jų tatai pastangomis apvaloma Lietuva nuo raudonųjų ir baltųjų okupantų:

Rusų bolševikai vejami iš Lietuvos, net atvaduojama iš jų mums giminingas Latvių tautos kraštas Ilukšta; beveik tuo pačiu metu kertamas mirtinas smūgis kitam priešui — Bermontui, Kuone visas kraštas — laisvas. Lietuva pripažįstama daugelio valstybių nepriklausoma de facto.

1920 m. susirenka teisėtasis šalies šeimininkas Steigiamasis Seimas Lietuvos Valstybei pamatus nutiesti. Sunormuojami santykiai su Rusais, kaip valstybės su valstybe. Nustatoma pastovi siena su Latvija. Dedami rimti pagrindai Pabaltmario valstybių Sąjungai įkurti. Steigiamajam Seimui tenka tarp ko kitko rišti sunkiausį klausimą, būtent Lietuvių Lenkų ginčą.

Kilus Lenkų—Rusų karui Lietuva saugodama neitralitetą deda pastangas, kad atsivaduotų priklausomus jai pietų kraštus su Senąja Lietuvos Sostine Vilnium. Ji buvo be mažko savo tikslą pasiekus, tiktai vylingas lenkų žygis po Želigovskio priedanga privertė Lietuvius apleisti lietuvių gyvenamas pietų sritis, net Senąjį savo Sostamiesti. Tą neteisėtą lenkų žygį moraliai pasmerkė Tautų Sąjunga ir visas civilizuotas pasaulis; bet su pasigailėjimu reikia konstatuoti, kad realių pasmerkimo išvadų nerasta reikalo padaryti. Su širdgela privalu pažymėti, jog tie skambūs teisės, teisėtumo mažųjų tautų laisvės obalsiai kart kartėmis skelbti Vakarų Europoj ir Šiaurės Amerikoj, šiandien dar toli nuo įgyvendinimo.

Norėdami ginčą su lenkais taikiu būdu baigti savo bylą mes pavedėm Tautų Sąjungai spręsti. Tautų Sąjunga pasmerkusi klastingą Želigovskio žygį, siūlė tuo reikalu daug sumanymų, bet su vienu ir tai svarbiausiu apsilenkė: nerado reikalo sulaužytos Suvalkų sutarties atitaisyti, restitucijos status quo ante padaryti.

Galop tam ginčui išrišti Tautų Sąjunga buvo pasiūliusi Lietuvai sudaryti su Lenkija labai artimus ryšius. Lietuvių tauta tiek pastangų ir aukų dėjusi savo laisvei iškovoti, matydama tame Tautų Sąjungos pasiūlyme suverenių tautos ir valstybės teisių siaurinimą, nerado ir neranda galimu panašaus pasiūlymo priimti. Vienok, nežiūrint į tai Lietuvos valdžia kaip pirma taip ir dabar pasirįžusi yra daryti visus galimus žygius, kad tą ginčą taikiu būdu likvidavus.

Buvo taipgi dedama daug pastangų, kad įvyktų tasai senai laukiamas tų dviejų seserų Mažosios Lietuvos su Didžiąją susijungimas. Bet dėja, dėliai ne nuo mūsų priklausomų aplinkybių, tai lig šiai dienai neatsiekta.

1921 m. Lietuvos valstybei pavyksta sustiprinti savo padėtį užsienyje: ji priimama į Tautų Sąjungos narius; ją pripažįsta ne tik de facto, bet ir de jure nepriklausoma visa valstybių eilė; neskaitant Vokiečių ir Rusų, pirmieji žodį tarė mūsų giminės ir kaimynai Latviai, toliau Estai, Mexico, Sveicarai, Svedai, Danai, Norvegai, Olandai, Suomiai, pagaliau patys ką tik iš svetimo jungo pasiliuosavę draugingi mums Ceko—Slovakai, Islandai.

Stiprinant mūsų padėtį užsieniuose, vedant griežtą kovą su nepriklausomybės priešais, tenka tautai tuo pačiu metu daug triūso dėti vidaus reikalų tvarkymui Valstybės aparato ukdymui. Stai mes matom, jog gyvenimui reikalaujant dygsta viena po kitai valstybės įstaigos. Ketvertą metų atgal su labai neskaitlingomis pajėgomis pradėjom organizacijos darbą, šiandien jau prisiartinome prie normalinio valstybiniame gyvenime aparato.

Steigiamajam Seimui nustačius etatus įstatymo keliu mūsų valstybės aparatas įgyja tinkamo pastovumo. Iliustruojant jojo ūgį skaitlinių šviesoje, pavyzdžiu paėmus nors vieną — Finansų Ministeriją, mes gauname tokį jos aparato besivystymo vaizdą.

1919 metais sausio 1 d. tebuvo 114 valdininkų
1922 „ „ „ yra 1104 „

Tokis tai didelis skaitlinių skirtumas yra pasekmė skubaus mūsų valstybės aparato augimo bei vystymosi.

Pagaliaus mūsų valstybės aparatas augdamas kiekybėje didėje ir stiprėja taipogi kokybėje. Valstybės tarnautojai kaskart labiau supranta jiems pavedamą darbą dirbti; be to nėra tos dienos, kad nesusirastų vis naujų prityrusių inteligentinių pajėgų mūsų valstybiniam aparatui sustiprinti.

Žymiausiąją vietą mūsų valstybiniame gyvenime, be abejo, užima šiandien kariuomenė. Mūsų kariuomenė iš metų į metus augdama skaičiuj kaskart labiau tvirtėja drąsume išlavinimu ir reikia pripažinti, kad ji pamažėl įeina į normales nusistovėjusios valstybės kariuomenės vėžes. Mes turime pamato tvirtai tikėti, tog toji kariuomenė, kuri Lietuvai iškovojo laisvę, ją nuo priešo sekmingai gynė, sugebės ir toliaus ištikimai stovėti mūsų nepriklausomybės sargyboje.

Pažvelgus į mūsų krašto ekonomijos bei kulturos sritį pastebima, kad ir čionai šalies atstatymas eina pirmyn sparčiais žingsniais. Imkime domėn visų pirma ekonominio mūsų gyvenimo dalį, kuri sudaro mūsų kraštui pamatą, tai yra žemės ūkį, didžiajam karui sunaikinus didesnę gyvojo inventoriaus pusę ir apsėtųjų laukų plotui žymiai sumažėjus, ypač stambusis žemės ūkis Lietuvoje buvo beatsidūrias labai vargingon padėtin; šiandien po keturių metų atstatymo darbo pamažėl artinamės prie normalės padėties, buvusios Lietuvoje prieš karą; neminėsiu čia tų skirtumų, kurie įvyksta del pasikeitusių Lietuvoje socialinių, ekonominių bei prekybinių sąlygų.

Kartu su žemės ūkio produkcija kyla Lietuvoje prekyba, atgyja pramonė ir surinkdama smulkų tautos kapitalą kas kart plačiaus ir giliaus leidžia šaknis į Lietuvos ekonomijos gyvenimą.

Valstybės administracijos aparatui, krašto gynimo organizacijai teko atiduoti beveik visos inteligentinės tautos pajėgos; neužiūrint į tai su pasigėrėjimu reikia pabrėžti, kad apšvietos žvilgsniu Lietuva per tuos ketverius metus žymiai pasistūmėjo pirmyn; ji netik priėjo tą stovį, kuriame buvo prieš karą, bet dar labai toli ji pralenkė. Turėjome prieš karą 844 pr. valdžios mokyklas su 42.384 mokiniais ir 28 aukštesniąsias su 5.956 mokiniais; šiandien iš po karo griuvėsių atsikėlę mes pajėgėme įsteigti ir išlaikyti 1.465 pradžios mokyklas su 104.032 mokiniais ir 53 aukštesniąsias su 31.448 mokiniais; neskaitant jau čionai augštųjų kursų ir kitų specialių mokyklų klausytojų. Šiandien mums pavyko pasiekti tokios padėties, kad štai imamės atidaryti Lietuvos aukštąją mokyklą — Unirvesitą. Tokiu tat būdu per tą trumpą laikotarpį mokinių ir mokyklų skaičius užaugo daugiau neg dvigubai. Tai yra viena tų šviesesnių apsireiškimų, kuris mūsų pilietį privalo daugiausiai džiuginti, kuris teikia daug pamatuotos geresnių laikų vltles.

Kalbant apie Lietuvos ekonominį bei kultūrinį kilimą negalime tylomis praeiti nepastebėjus tos sunkios padėties, kokion pateko mūsų kraštas vokiečių valiutai puolus; jeigu imti domėn, kad mūsų krašte vokiečių pinigo bus apie 2 miliardu, tai Lietuva per paskutinius 5 mėnesius vien dėlei markės atpigimo turėjo nuostolių apie 30 milijonų dolerių. Tą smūgį daugiaus atjautė mūsų biednuomenė darbininkai ypač valstybiniai tarnautojai visi kaip civiliai taip ir kariškiai. Daug atsižadėjimo savęs nepaprasto patriotizmo rodė ir teberodo mūsų kariškiai ir valdininkai su tokia kantrybe kęsdami tą sunkųjį krizį. Reikia tikėtis sumanytosios reformos finansų srityje padės mums iš susidėjusios padėties išeit.

Invertinant mūsų konstituantos darbą reikia pasakyti, jog St. Seimas, eidamas Konstituantos pareigas kartu atlieka ir paprasto parlamento darbą. Sit po ilgų svarstymų ir debatų Seimas priėmė vieną pamatinių mūsų Valstybės įstatymų — Žemės Reformą. Tuo įstatymu norima atitaisyti šimtmečiais darytas Lietuviams nuoskaudas, duoti galimybės įsigyti žemės ir jąja naudotis tiems, kurie ją dirba, padėti kaimo ir dvaro darbininkui tapti savystoviu ūkininku.

Steigiamasis Seimas žingsnis po žingsnio vesdamas visą valstybės gyvenimą į nustatomas įstatymu normas, šiandien priėjo patį svarbųjį klausimą įstatymų įstatymą — Konstutucijos nustatymą. Ir tokiu būdu bus nustatyti mūsų valstybei patvarūs pamatai, kur bus užtikrinta visiems piliečiams lygybe ir laisve, silpniesiems globa, kur, bus saugojama kad nebūtų vietos nei skriaudžiamiesiems nei skriaudėjams, o Lietuvių tautai taip karžigiškai pakėlus sunkią priespaudos naštą, kankinių vainiku apsivainikavusiai, laisvės kainą pažinusiai bet galų gale patiektos tinkamos sąlygos nekliudomai darbuotis dvasinės bei materialės savo kulturos naudai per ilgus ilgus nupriklausomos Lietuvos gyvavimo metus.

Tegyvuoja Nepriklausoma Dem. Lietuvos Respublika!

Ministerių Kabineto Pirmininko p. E. Galvanausko Deklaracija Pareikšta Steigiamajame Seime 8 vas. 1922 m.

(Pabaiga.)

TEISINGUMO MINISTERIJOS SRITYJE.

Vyriausybė rūpinsis tolymesniu teismo tvarkymu ir jo personalo pagerinimu, įvedimu svarbesnėms kriminalinėms byloms spręsti Prisiekusiųjų Posėdininkų instituto, o taipgi reikalingų ir atatinkamų įstatymų sumanymų paruošimu.

Kalėjimų sutvarkymo reikalu Vyriausybė stengsis tinkamai pastatyti kalėjimų ūkį, tiksliai organizuoti ir išnaudoti kalinių darbą ir galimai patenkinti jų dvasiškus reikalus, o nepilnamečiams — steigti tam tikras darbo ir auklėjimo kolonijas.

KRASTO APSAUGA.

Kadangi pavojus išorinio užpuolimo nėra išnykęs, mes turime laikyti užtektiną skaičių gerai suorganizuotos, gerai apginkluotos ir aprūpintos kariuomenės.

Todel Vyriausybė dės visas pastangas, kad toji kariuomenė būtų stipri, tampri ir mikli vieneta, turinti pakankamus ir gerai išlavintus kardus, kaip karininkų taip ir kareivių.

Kad atsiekus šio tikslo, bendrai tobulinant kariuomenės organizaciją, ypač daug domės bus kreipiama į jos specialių kariškių dalykų mokinimą ir auklėjimą kariškoje dvasioje, bet ir asmeniniai kariškių reikalai nebus pamiršti.

VIDAUS REIKALU TVARKYMAS.

Tvarkant kraštą, vaduojantis Vyriausybės darbų motyvas bus teisėtumo principo taikinimas. Siam tikslui pasiekti ji rūpinsis atatinkamai lavinti administraciją ir reaguoti į sauvalės apsireiškimus. Siekdamas teisėtumo principų įvykinimo Vyriausybė tvirtai dabos visuomenės tvarkos ir ramybės.

Socialės apsaugos srityje Vyriausybė rūpinsis, kad mūsų krašte galymybė gauti darbo nemažėtų ir kad dirbantiems būtų patikrintas jų darbo pelningumas; kreips domės, kad būtų prisilaikoma jau esamų darbui apginti įstatymų ir gamins naujų, turinčių tikslo teikti pagalbos senatvei, nedarbei, ligai ar kitai kokiai nelaimei darbo žmones ištikus.

Savivaldybių gyvenime vyriausybė, išeidama iš tos minties, kad gerai veikiąs jų aparatas yra tautos kultūrinio ūgio ir Valstybės stiprėjimo pamatas, dės pastangų lengvinti joms savo užduočių siekti. Mūsų jaunutės savivaldybės neturi dar savo praeities. Jų kuriamasis darbas sutinka daug kliūčių tiek iš to, kad tam darbui vykdinti reikalingos finansinės išgalės. Ir viename ir kitame atvejuje šia padėtim Vyriausybė rimtai yra susirūpinusi. Ji mano, yra reikalo paruošti kompetingų darbininkų, kurių pečiais nešama žymiausia savivaldybės darbų našta, įsteigus tam tikrų kursų valsčių sekretoriams rengti. Savivaldybių gi finansinėje srityje imsis pagaminti įstatymų, kurie tvarkytų biudžiato sudarymą.

Sveikatos žvilgsniu šaliai reikalinga rimtų priemonių. Kaune ir daugelyje kitų vietų siaučia dėmėtosios šiltinės epidemija. Be to mums gresia pasirodžiusi jau Lenkijoje cholera. Siam pavojui nuveikti bus palaikomos jau vartojamos priemonės ir prieš epidemijas bus vedama griežta kova visų jėgų įtempimų.

SVIETIMO SRITYJE.

Konstatuodama vis didėjantį krašte švietimo srityje bendro ir specialinio mokslo reikalavimą Vyriausybė rūpinsis patenkinti jį, tiek kurdama ir padėdama kurtis atatinkamoms mokykloms, tiek reguliuodama jų darbą, saugodama jo tikslingumą ir padėdama kelti paties darbo našumą.

Iš bendrų visoms mokykloms reikalų vis labiau aiškėja aprūpinamas mokyklų tinkamais butais mokslo priemonėmis ir mokamosiomis jėgomis.

Pradžios mokslo srityje Vyriausybė eis prie visiems prieinamojo ir privalomojo mokslo.

Pradedamųjų ir aukštesniųjų mokyklų srityje Vyriausybė dės pastangas priartinti pradedamąjį ir aukštesnįjį mokslą prie gyvenimo, padėdama įsigyti mokyklose savarankiškumo principui. Ypatingos pastangos bus daromos įsteigimui specialinių įvairių laipsnių ir specialybių mokyklų ir papildamosios prie bendro lavinimo mokyklų yra labai reikalingos ekonominiam krašto pakėlimui.

Besikuriančiam universitetui bus rūpinamasi sudaryti patogiausias, esamomis aplinkybė nis, darbui sąlygas.

TAUTINIU MAŽUMU SRITYJE.

Kai del Vyriausybės darbuotės tautinių mažumų srityje, tai belaukdama, kad Konstitucija nustatys tikslias tautinės autonomijos ribas ir organizacija, Vyriausybė, tęs iki šiol varytą darbą švietimo srityje ir abelnai mažumų tautinių reikalų tenkinime, stengdamiesi racionaliai sujungti personalės autonomijos principą su bendrais valstybingumo dėsniais.

ADMINISTRACIJA IR ADMINISTRATYVIS APARATAS.

Vyriausybė tęs toliau valstybinio aparato tobulinimą, kreips domės, kad tarp atskirų administratyvinio aparato šakų etatų ir biudžiato būtų išlaikyta sveika proporcija. Tam tikslui pasiekti tarnautojų skaičius bus sumažintas perdaug išsiplėtojusiose šakose, ir padintas nepakankamai aprūpintose administratyvinio aparato šakose.

Vyriausybė numato nuo šių metų sausio algų pakėlimą valdininkų ir karininkų.

Bet iš kitos pusės Ministerių Kabinetas sropiai dabos, kad jo žinioje esantis administratyvinis aparatas tinkamai atliktų savop pareigas ir laikytųsi disciplinos ir punktualingume savo darbe.

UŽSIENIO REIKALAI.

Vyriausybei teks reguliuoti savo ekonominius santykius su kitomis Valstybėmis. — Tuos santykius Vyriausybė stengsis sutvarkyti atskiromis sutartimis ekonominio kooperativumo pamatais.

Santykiuose su Vokietija Vyriausybė dės pastangas likviduoti palaikus: likviduoti ostų ir markių klausimą, atsiskaityti už karo ir okupacijos nuostolius ir sureguliuoti atatinkamoms sutartimis mūsų prekybinius santykius.

Santykiuose su Rusija Vyriausybė, pati sropiai pildydama taikos sutarti, reikalaus to paties iš Rusijos pusės.

Stojant Rusijai ant pastovių ekonominio darbo pamatų, mes dėsim visas pastangas idant būtų sudarytos prekybos ir susisiekimo sutartys.

Santykius su Baltijos Valstybėmis Vyriausybė didžiai brangins jau sukurtą Baltijos Valstybių sąjungą, paremtą ankštais kooperativumo pamatais ir mes būtume labai džiaugsmingi toje sąjungoje matyti ir vienodai ekonomiškai suinteresuotas draugingas mums Skandinavijos valstybes.

DEL SANTYKIU SU LENKIJA.

— Lietuva visuomet buvo ir yra pasiryžusi visus savo nesusipratimus su kaimynais rišti taikos keliu. Tą savo nusistatymą ji taikė ir Lenkijai, kuri karo pajiega užėmė žymią Lietuvos dalį su jos istorine sostine Vilnium. Tečiau Lenkija santykyje su Lietuva neparodė nei prielankumo nei taikingumo. Lenkijos Vyriausybė nepasidrovėjo paskleisti po visą pasaulį šmeižtų apie mūsų nepriklausomybės ir Valstybės kurimo darbą ir stengiasi įrodyti pasaulio opinijų reikalą sunaikinti Lietuvos laisvę ir besikuriančią Lietuvos Valstybę.

Išnaudodama susidėjusių patogią jai tarptautinę padėtį ir Entante'os valstybių pasitikėjimą, Lenkija sulaužė Suvalkų sutartį, sulaužė savo pasižadėjimus Tautų Sąjungai ir užimdama Vilniaus sritis parodė, jog ji pasiryžusi smurtu tvarkyti santykius su silpnesne Lietuva.

Bet to dar maža. Norėdama pateisinti neteisėtų Lietuvos žemių užgrobimą ir duoti jam moralinį autoritetą, Lenkija grąsinimais, persekiojimais ir varu organizuoja okupuotose Lietuvos kraštuose rinkimus. Rinkimai yra pilni negirdėtų kulturingose šalyse malversacijų, padoresni to krašto gaivalai juose nedalyvavo.

Esant tokiai padėčiai Lietuvos Vyriausybė negali lenkų okupacijos valdžios sufabrikuotais rinkimais sudarytą įstaigą laikyti teisėta instancija, kuri galėtų būti teisėtu faktorium konflikto išrišime.

Del Vilniaus neteisėtumo nėra abejonių ir nuošaliai nuo mūsų ir lenkų konflikto stovinčiai Tautų Sąjungai, kuri nepanorėjo sankcionuoti savo autoritetu šį nepakenčiamą lenkų smurto politikos aktą.

Taigi Lietuva ačiu Lenkijai gyvena skaudžius savo teisių ir istorinės praeities paniekinimo metus. Vis delto, turiu dar šyki pasakyti, kad Lietuvos Vyriausybė ieško taikos kelių savo ginčiui su Lenkija išrišti. Todel ir dabar, kada Tautų Sąjungos Taryba pareiškė, pabaigusi savo pastangas, Lietuva dar kartą pasiūlė Lenkijai Vilniaus klausimą rišti tiesioginėmis derybomis, jeigu Lenkija atitaisys sulaužytus pasižadėjimus ir ištrauks savo kariuomenę ir administraciją iš šiaurės nuo Suvalkuose nustatytos demarkacijos linijos.

Tatai Lietuvos Vyriausybė skaito elementarinėmis bet kokių sąlygomis ir Lenkijos atsisakymą pažadėjimus išpildyti laikys atsisakymu nuo mūsų pasiūlymo. Dedant pastangų likviduoti mūsų bylą su lenkais, Vyriausybė nieku gyvu nedaleis, kad nustatomieji tarp tų dviejų Valstybių santykiai kokiu nors būdu siaurintų ar varžytų Lietuvos suverenumą ir nepriklausomybę.

Santykiai su Amerika, Anglija, Japonija, Italija, Prancija.—

Kalbėdami apie jas mes turime konstatuoti, kad Pasaulinis karas suteikė šioms valstybėms dideles teises ir galę, bet uždėjo joms ir didelę pareigą įkurti naują taikos erą Europoje, ypač jos Rytuose, atstatyti išardytus tarptautinius santykius, politinius ir ekonominius. Sudarant jų naują sistemą tarptautinio kooperavimo pamatais, kuriame ir nedidelės tautos ir valstybės atrastų savo pamatinių teisių ir interesų patenkinimą.

Statydami klausimą šitoje plotmėje, mes galime tvirtai ir griežtai pareikšti, kad esame solidaringi tose didžiųjų valstybių pastangose, ir kaip nepriklausoma suverene tautų ir Valstybė aktingai dalyvausime tų valstybių pastangose palaikyti tarptautinę taiką ir stabilizaciją.

Toks yra darbų programas, kurio Vyriausybė mano prisilaikyti.

Gerbiamieji, atsakomybės ir darbų našta, kurią Ministerių Kabinetui tenka imtis pakelti, sunki. Cia krašto atstovų pritarimas palengvins tą naštą.

KLAIPĖDOS lietuviai labai susirūpinę įvesti lietuvių kalbą Klaipėdos gimnazijon.

Atsistatydino Klaipėdos krašto direktorius Simonaitis. Jo vieton esąs kviečiamas Bruožaitis. Atsistatydinimas įvykęs ačiū vokiečių ir prancūzų intrigoms.

VASARIO 16 D. KAUNO SVENTE gerai pavyko. Miestas buvo apsikaišęs, vakare iliuminuotas. Neminint visokių apeigų ta diena atsižymėjo: atidarymu universiteto, laisvės paskolos triaukimu ir laisvės varpo pašventinimu.

Fotografas ir maliorius, važiuoja in Lietuvą.

Gerbiamas Lietuvi: antru kartu važiuoju į Lietuvą, kas norite, kad jūsų Lietuvoj būtų nutraukta ant fotografijų tėvai, broliai, seserys triobos ar sodybos su gyvuliais, arba bile vieta Lietuvoj, tai rašyk tuojau keno paveikslą pageidaujat, parašant pilną adresą Lietuvos, ir teipgi savo adresą, kad sugrįžęs ateinančią vasarą 1922 m. galėčiau pasiust jums prabas. Gavę prabas galėsite užsisakyt paveikslų kiek matysite reikalą. Pinigų ant rankos nereikalauju, pamokėsite kada paveikslus aplaikysite. Adresas.

V. J. STANKUS FOTOGRAFAS
5013 Melrose St.
Philadelphia, Pa.

Sekančias knyga patariame skaityti visiems lietuviams katalikams:

Jos gaunama mųs redakcijoje.

Apeigos Rymo katalikų Bažnyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis Antra laida Shenandoah, Pa., 1 pusl 60

Anta dukas. Apysaka B Pruso. Vertė Selimas. Antra laida. Shenandoah. Pa. 40 pusl. 15

Algimantas arba Lietuviai 13-ame šimtmetyje. Istoriška apysaka. Parašė Dr. V. Piearis. Penki tomai. Shenandoah, Pa., 488 pusl. 2.50

Anima Vilis. Marės Kadzevičiutės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 162 pusl 75

Bajoro Vuošvis. Apysaka iš lietuvių gyvenimo Parašė Jonas Kmitas Shenandoah, Pa., 63 pusl 15

Biurokratai Apysaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa. 79 pusl. 25

Fabijoje arba Bažnyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. Shenandoah, Pa. 354 pusl. 1.00

Gyvačių Karalius. ir kitos apysakėlės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 31 pusl. 10

Iš kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Pranaičių Julė. Philadelphia, Pa., 380 pusl., 102 iliustracijos (paveikslai):
Audeklo apdarais 2.00
Skuros apdarais, paauksuotais kraštais 2.25
3.50

Iš daktaro pasakojimų. Rudens diena. Sulaukė. Parašė Satrijos Ragana. Shenandoah, Pa., 69 pusl 25

Išvakarės gret Lemano ežero. Parašė kun. M. Morauskis. Vertė Gerutis. Shenandoah, Pa., 172 pusl. 75

Išvazintiesi Istorija Prancūziškai parašė kun. A. Guilloiss, vertė kun. A. M. Milukas. Antras leidimas Brooklyn, N. Y., 1916. 50

Kovoje ties Žalgiriais. Istoriška drama keturiuose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V. Pietaris) Shenandoah, Pa, 31 pusl. 25

Kunigo gimine. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 68 pusl. 20

Kaip Elziutė praleido šv. Jono dieną. Parašė P. D. Shenandoah, Pa., 63 pusl 20

Krasauninkas—Laižybos—Dievo žmonės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Philadelphia, Pa., 28 pusl. 10

Kardinolo Mercier gromata apie Patrijotizmą ir Išlaikyma 5

Kun. Dr. M. Gustaičio, Du laišku iš Kelionės 5

Kan. Dr. M. Gustaitis 5

Laisvės Metu. Apysaka iš paskutinių atsitikimų. Parašė Antanas. Semai, 1908 m. 187 pusl. 75

Lietuviškas Albumas. Dalis I. Istoriškos ir šiaipjau Lietuvos vietos. Parenge ir išleido kun. A. Milukas Shenandoah, Pa., 75

Lietuviškas Albumas. Dalis II ir III. Lietuvių raštininkai, žymiasni vyrai ir typai. Parengė ir išleido kun. A. Milukas. 1.50

Lietuviškos Pasakos. Spaudon parengė Dr. J. Basanavičius. Didelio formato knyga, 262 pusl. 2.00

Laiškai iš Kelionės po Palestiną. Kaštais kun. Antano Miluko. Shenandoah, Pa. 94 pusl. 50

Moterystė ir šeimyna. Iš vokiškos kalbos vertė J. Gerutis. Philadelphia, Pa., 41 pusl. 50

Mūsų Socijalistai. Apysaka iš paskiausių Lietuvoje atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 57 pusl. 15

Melagių Dėdė. Vaizdelis iš Dzūkų gyvenimo. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 27 pusl., 10

Mūsų Išganytojaus Jezaus Kristaus gyvenimas. Naujas pataisytas išleidimas. Shenandoah, Pa., 209 pusl., su paveikslas, 75

Nekaltybė. Iš vokiško vertė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 89 pusl. 25

Ne Mieste Laimė. Prancūziškai parašė Pierre L'Ermite. Lietuviškai vertė Pranaičių Julė. Shenandoah, Pa., 206 pusl. 1.00

Našlaičiai. Likimas tulos šeimynos. Vertė P. Str. Shenandoah, Pa., 81 pusl. 15

Pasikalbėjimas Giesmininko su Lietuva. Vyskupo A. Baranausko Eilės. Kaina .05

Pasakyk Matušei, Agnieška, ant Garlaivio. Trįs Satrijos Raganos apysakėlės. 15

Pradžia ir išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašė Vyskupas M. Valančius. Reikalingiausia kiekvienam lietuviui-katalikui knyga. Shenandoah, Pa., 235 pusl. 1.00

Pakalnėliai. Kun. J. Geručio. Antras leidimas. „Žvaigždės" skyriaus 416 Hooper st. Brooklyn, N. Y. 10

Šventųjų Gyvenimai. Skaitymai kiekvienai šventų dienai. Su paveikslais. Spaudon parengė kun. A. Milukas. Visi keturi tomai

Skūros apdarais 3.50
Skūros apdarais 4.00
Skūros apdarais paauksuotais kraštais 5.00
5.60

Siapus ir anapus grabo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 210 pusl. 60

Sodžiaus Teologija. Parašė J. Gerutis. Gražiausia lietuviška kalba šioje knygoje išdėstytas visas Katalikų Teologijos mokslas Shenandoah, Pa., 285 pusl. 1.00

Pikta Dvasia Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Idlargas Shenandoah, Pa., 72 pusl. 25

Paprimpo Laiškai. Parašė K. A. K. Kun. A. Miluko leidimas „Zvaigzdės" Spaustuvėje. Shenandoah, Pa. 1907 m. 60

Susiskaldėliai. Vaizdelis iš mūsų sodiečių gyvenimo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 62 pusl. 20

Socijalistai. Kas jie? Iš kur atsirado? Ko nori? Parašė kun. A. Civinskas. Shenandoah, Pa., 124 pusl.

Steponaičio Raštai. Pilnas pokarinis velionies raštų (eilėmis ir prozą) išleidimas. Tvarkė Liudas Gira. Kaunas, 191 . 121 pusl. 1.00

Trumpas Katekizmas

Vaičaičio Ilies Su velionio plačia bijografija ir paveikslu Philadelphia, Pa., 1912. 157 pusl

Valdimieriius. Gražį apysakėlė. Shenandoah, Pa., 47 pusl 0

IŠ KELIONĖS PO EUROPĄ IR AZIJĄ

Ta knyga vra tai

Didžiausias savo rųšies veikalas,

parašyta „Žvaigždės" redaktorės J. Pranaičiutės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais).

Indomus toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europejiška karė. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų.

Bet indomiausiais beabejo yra aprašymai ispudžių iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus įdomųs aprašymai abiejų Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose.

Knygos kaina . . . . . 2 dol.
Audeklo apdarais 2.25
Skūros apdaruose su paauksuotais kraštais . 3.50

Galima gauti „Žv." Knygyne

Parsiduoda Maspeth'e, N. Y.

500 geriausių lotų, per 20 minučių kelio nuo New Yorko miesto, palei tris gatvekarių linijas praeinančias pro šali. 5c. nuvažiavimas; vandens nuovadai, šaligatviai, gazas, vanduo, mokyklos ir bažnyčios. Ant syk moket 20 nuoš., likusią sumą lengvoms išmokestimis. Gera spekuliacija ar nuolatinis namas

Trace, 6 Remsen Place, Maspeth, N. Y.

arba

Chamberlain, 14 Grand Street, Maspeth, N. Y.

PARDUODA

Bučernę ir Hardvare store prie Salmon ir Venango g-vių palei šv. Jurgio lietuvių bažnyčią, Philadelphijoj. Abi krautuvi —kampiniai namai. Biznis išdirbtas, pirkimo salygos geros, kreiptis į Antaną Kryžanaucką

Salmon & Venango Sts., Philadelphia, Pa.

Pardavimo priežastis — išvažiuoja į Lietuvą.

Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 10 A. M.
" 3 " 5 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedeliomis " 10 " 3 P. M.

Prisiuskit Prenumeratą už „Zvaigždė".

LAIVAKORTES vėl ATPIGO

In Hamburgą ir Bremeną $103.50
In Liepojų $110.00
In Piliavą-Karaliaučių $106. 0

PINIGU SIUNTIMAS LIETUVON

žemiausiu dienos kursu-
Pinigus Lietuvoje gauna laike 25—30 dienų

P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave.,
Brooklyn, N. Y.

„ZVAIGZDES" PAVIENIUS NUMERIUS PHILADEPHIJOJ

galima gaut „Zvaigždės" spaustuvėje ir pas Antaną Kryžinauska Salmon & Venango Sts

DIDELĖS DOVANOS.

TEMYKIT GERAI:

Kuris prisiųs prenumeratą vieniems metams už „Zvaigzde" $2.00, tiems duosime knygų už $1.00; kas prisiųs prenumeratą dviems metams $4.00, tie gaus dovanų už $2.00 knygų iš „Zvaigždės" spaustuvės.

Kiekvienai vienas lietuvis negūna be „Zvaigždės". „Zvaigzde" visuomet drąsiai skelbia teisybe, nepaisant ar tai kam patinka ar ne. „Zvaigždėje" nerasite tuščių niekalų apie nevakokius „didvyrių—veikėjų", „didžius vyrus", užtat rasit daugakyvų, naudingų skaitymų, aiškiu žinių ir t. t. iš savo tėvynės ir iš viso svieto. Pasiskubinkit prisiųst prenumeratą, ir atsilygins už laiką kolą „Zvaigzdė", nes viršminėtos dovanos išsiuntinės tik ikį sausio mėnesio pradžiai.

Pamėginkite naujo

Ruffles

Su užregistruotu valsbažėnkliu Suv. Valst. Patentu Biuro.

Naujame mėlyname pakelyje.

Visos tvirtos, gemalus užmušančios ypatybės šiame vaiste idėtos, su priemaiša priimniai švelnaus kvėpalo.

Ruffles yra tasai paveikiantis pleiskanu pašalintojas — begaliniai puikus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir gačniausiai ypatai.

Aptiekose parsiduoda po 65c. arba atsiųskite 75c., tad atsiusime per paštą tiesiog iš labaratorijos.

Butinai reikalaukite šitokio pakelio. Žiurekite, kad butų INKARO vaisbažonklis.

Nutrinkite savo skausmus Reumatiškus, Neuralgiją, Šlubumą, Niksterėjimą, Ištampytus Muskulus, Dantų Skandėjimą, Galvos Skandėjimą, Peršalimą.

Tėmykite, kad butų INKARO VAISBAŽENKLIS.

ATNAUJINKIT „ZVAIGZDES" PRENUMERATA.

UZSIRASYKIT „ZVAIGZDE" SAU IR SAVO GIMINEM LIETUVOJE.

„ZVAIGZDE" i Lietuva kainuoja tiek pat kaip ir Amerikoje — tik $2.00.

"ŽVAIGŽDĖ" SPAUSTUVE

ATLIEKA VISUS DRUKORIS DARBUS GERAI, PIGIAI IR G

DRUKUOJA:
KNYGAS, CIRKULIORIUS, TIKIETUS, KONSTITU
VISITING IR BUSINESS CARDS, UZKVIETIMUS
VESELIJU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES. NESIGRAUD

★ ★ ★

Kreipkis ant adreso:

3654 Richmond St
Philadelphia, Pa